

1.2. Participació política, transparència i radicalitat democràtica

Les decisions de la UE tenen un impacte enorme en les vides quotidianes dels ciutadans dels seus estats membres. La coordinació de les polítiques comunes en les matèries que són competència de la UE –agràries, pesqueres, energètiques, mediambientals, educatives, culturals, esportives, d'R+D+I, socials, d'ocupació, de consum, de salut pública i de transport– són elaborades a Brussel·les, sovint després de processos lents i percebuts com a opacs i extraordinàriament complexos per la majoria de la ciutadania.

La UE s'enfronta, doncs, a una doble paradoxa: d'una banda, la percepció de la seva ineficiència i distància de la població i, de l'altra, l'expectativa que la UE ha de liderar les respostes als problemes globals que comparteixen els països membres: desenvolupament econòmic i social, immigració, medi ambient, atur, seguretat alimentària o seguretat pública.

I als dubtes sobre l'eficiència i el model de la UE, en alguns països, s'hi afegixen els dubtes sobre la utilitat, cosa que fa créixer l'euroescepticisme i el populisme.

El descrèdit de les institucions democràtiques també és el descrèdit dels valors democràtics. I això no només posa en crisi els sistemes democràtics dels estats membres, sinó també els principis fundacionals de la pròpia UE i la justícia social en l'àmbit global.

Aquest diagnòstic, compartit per diverses veus, ni és nou ni és conseqüència només de l'actual crisi econòmica, institucional i social. La UE fa més de 10 anys que hi treballa, però no ha desplegat fins ara les accions que permetrien assolir els seus objectius.

És per això que cal que l'eix d'aquest procés de refundació de la UE sigui la radicalitat democràtica, fonamentada en una cultura política compartida concretada en tres elements: la redistribució de la participació política, la transparència i el rendiment de comptes i la institucionalització del paper dels "nous" actors socials i cívics.

Així, la participació de la ciutadania en la UE no es pot extingir només amb el sufragi un cop cada cinc anys. És imprescindible que la ciutadania participi més àmpliament, i de manera directa, en la presa de decisions sobre les qüestions d'especial rellevància i que la UE fomenti la participació en els processos d'elaboració legislativa i deliberació parlamentària. Només d'aquesta manera es pot incrementar el sentit de pertinença dels ciutadans a la UE, i que s'hi impliquin.

Participació política: una redistribució igualitària del poder polític

La UE ha de redefinir els mecanismes i els instruments per utilitzar el poder que li atorguen els ciutadans. Ha de treballar en una proposta de redefinició del model de governança, conjuntament amb els estats membres, les autoritats locals i regionals i la societat civil.

Qualsevol democràcia ho és sempre que el poder estigui igualment distribuït entre la ciutadania. Sense igualtat i llibertat en els processos de presa col·lectiva de decisions i, per tant, en la redistribució del poder, no hi pot haver una ciutadania democràtica.

Així, la redistribució del poder polític no només depèn de donar llibertat de paraula i de vot a la ciutadania, sinó de reduir les desigualtats en l'exercici del poder, la majoria de les quals tenen a veure amb les diferències econòmiques i materials. Els que, per qualsevol motiu, ostenten més poder econòmic i material solen tenir més facilitat d'accés a les elits polítiques, més temps per dedicar a la política o més capacitat d'influència sobre els mitjans de comunicació.

La participació en els diversos àmbits socials més enllà dels tradicionals –a les empreses, les escoles o en l'àmbit local– pot contribuir a disminuir les desigualtats econòmiques, augmentar la participació i a apoderar els sectors més vulnerables. Per això defensem la descentralització de les decisions, la creació d'espais de debat comuns –com la

Països Catalans, un repte energètic que afecta els costos i la competitivitat de l'activitat agrària i les seves explotacions.

Per això plantegem dos eixos per millorar la competitivitat de les explotacions :

- Un repte demogràfic que afecta la despoblació del món rural i la viabilitat de les explotacions. Emprant tot el potencial que ens permet el PDR.
- Un repte de sostenibilitat del model agroalimentari en què encara prevalen les grans explotacions multinacionals orientades a l'especulació enfront a les estructures dedicades a la producció de proximitat, de temporada sota paràmetres de qualitat. El repte de sostenibilitat del sector també es manifesta a partir de la degradació del territori i la contaminació de sòls, que amenaça el desenvolupament i futur de l'activitat agrària.

En aquest sentit, els nous instruments financers de la PAC tendeixen a premiar el respecte al medi ambient, la preservació del paisatge i la qualitat dels productes enfront de la quantitat. La qualitat de la producció agrària és la clau per incrementar la competitivitat del sector agrari davant dels nous competidors tercers, més competitius en termes de costos.

Des d'Esquerra Republicana coincidim amb els nous plantejaments de la política agrària comuna en la mesura que s'orienten cap a la protecció de la pagesia, imprescindibles per a l'equilibri i la conservació del territori, enfront dels grans especuladors. No obstant això, cal reforçar encara molt més les mesures que garanteixen la viabilitat i la competitivitat de les explotacions d'economia familiar agrària, especialment en sectors de vital importància per a la pagesia i la ramaderia catalanes.

D'altra banda, el Parlament Europeu hauria d'assegurar la integració de la Directiva Marc de l'Aigua, la Directiva de pesticides i l'estratègia de biodiversitat en la política agrària. En aquest sentit, la UE hauria d'incrementar el finançament, sota els auspicis de la PAC i Horitzó 2020 (Programa Marc d'Investigació de la UE) per a la recerca i el desenvolupament de pràctiques agroecològiques que no depenguin de productes químics i derivats del petroli i fomentar l'ús de tècniques basades en la biodiversitat i la millora dels ecosistemes agraris.

PROPOSTES

Agricultura i ramaderia

- Millorar les condicions de treball de les nostres explotacions :
 - Planificant i intervenint des de l'Administració per ordenar el territori i les produccions per assegurar mercats.
 - Intensificant i orientant la recerca de noves varietats més adaptades al consumidor, per això és fonamental la implicació de l'IRTA i que hi hagi transferència tecnològica.
 - Millorant la transferència tecnològica a les explotacions per facilitar la seva modernització, que hauria de lligar amb la línia de modernització de les explotacions del PDR, això sí, amb mesures plantejades amb sentit i criteri de rendibilitat.
 - Fomentar i impulsar de manera definitiva la implantació d'energies alternatives amb la promoció de la fiscalitat verda que permeti l'autogestió energètica de les explotacions, sobretot les tecnologies fixes que poden ajudar a reduir el consum energètic (energia solar per a calefacció i aigua calenta), energia eòlica on es pugui, aprofitament de la biomassa, plantes de biogàs a partir de dejeccions ramaderes, etc.
 - Proposem plantejar un canvi de la normativa sobre la gestió de les dejeccions ramaderes (que neix de la Directiva 61/676/CEE). Aquesta normativa està redactada amb criteris d'Europa continental i afecta molt negativament les nostres explotacions en la gestió de les dejeccions ramaderes i, a més, no serveix per recuperar els aqüífers, que era l'objectiu que es buscava.